

Datum

2025-06-23

Adress

Rönnebladsgatan 1 B

Diarienummer

GRF-2025-6184

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Utbildningsdepartementet - Utökad
registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny
grund för avskiljande av studenter**

STK-2025-712

Sammanfattning

Grundskolenämnden har fått möjlighet att yttra sig över en remisspromemoria gällande registerkontroller inom skolväsendet och avskiljande av studenter i högskolan.

Grundskolenämnden yttrar sig över de förslag som berör nämndens verksamheter.

Yttrande

Grundskolenämnden ställer sig positiv till förslagen i promemorian och välkomnar att regleringen om registerutdrag uppdateras. Grundskolenämnden vill lyfta fram vikten av att även om fler brott ska framgå av registerutdragen och att registerutdragen ska begäras ut med kortare tidsintervall, måste handläggningstiden hos polisen fortfarande vara kort för att inte få ökade ledtider. Det är viktigt att polismyndigheten har resurser för att kunna hantera den ökade arbetsbelastningen som blir följden av förslagen.

8.4 & 8.5

8.4 Syftet med registerkontrollen ska breddas

Utredningens bedömning:

Registerkontrollen inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ska skydda barn och elever mot våld och andra övergrepp samt mot skadlig och otillbörlig påverkan

8.5 Registerkontrollen ska utökas med fler brott

Utredningens förslag:

Den kontroll som ska ske i belastningsregistret inför att en enskild ska anställas, anlitas eller på annat sätt tas emot inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet ska, utöver vad som anges i nu gällande författning, även omfatta brotten:

- grovt olaga tvång, människohandel, människoexploatering, olaga frihetsberövande, grov friidskränkning, grov kvinnofriidskränkning, grovt barnfriidsbrott, hedersförtryck, äktenskapstvång, barnäktenskapsbrott, vilseledande till äktenskapsresa, grovt olaga hot, grov utpressning, rån, mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, hets mot folkgrupp och grov hets mot folkgrupp enligt brottsbalken,
- brott mot lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott,
- brott mot lagen (1982:316) om förbud mot könsstympning av kvinnor,
- vapenbrott, grovt och synnerligen grovt vapenbrott enligt vapenlagen (1996:67),
- grovt och synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- narkotikasmuggling, grov och synnerligen grov narkotikasmuggling, grov och synnerligen grov vapensmuggling samt grov och synnerligen grov smuggling av explosiva varor enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling,
- narkotikabrott, grovt och synnerligen grovt narkotikabrott enligt narkotikastrafflagen (1968:64),
- dopningsbrott och grovt dopningsbrott enligt lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel, och
- grov olovlig befattningsmedel och grov olovlig försäljning av alkohol enligt alkohollagen (2010:1622). Den kontroll som ska ske i belastningsregistret av personer som är 15 år eller äldre och som är folkbokförda där pedagogisk omsorg ska bedrivas ska omfattas av samma utökade brottskatalog som föreslås ska gälla inför anställning och annat mottagande inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.

Grundskolenämndens synpunkter:

Grundskolenämnden ställer sig positiv till förslaget. Föreslagen utökning av brott i belastningsregister anses vara en nödvändighet mot utredningens syfte att förebygga övergrepp mot barn och ungdomar. Numera behöver barn och elever emellertid inte bara skyddas mot fysiska övergrepp utan också mot rekrytering till kriminella nätverk och radikaliserings samt annan skadlig och otillbörlig påverkan. Grundskolenämnden ställer sig även positiv till att registerkontrollen bör omfatta brott som innebär allvarliga kränkningar av andra människor och brott som står i strid med skolans värdegrund.

8.6 Den utökade registerkontrollen ska omfatta samtliga personkategorier

Utredningens bedömning:

Den utökade registerkontrollen ska omfatta samtliga personkategorier som omfattas av nuvarande reglering om registerkontroll inför anställning eller annat mottagande inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet.

Grundskolenämndens synpunkter:

Grundskolenämnden ställer sig positiva till förslaget med hänsyn till att utredningen föreslår att registerkontrollen ska utökas med fler brott behöver den också bedöma om en sådan utökad kontroll bör omfatta samtliga personkategorier enligt 2 kap. 31 § skollagen eller om den bör begränsas till vissa personkategorier.

8.7 Registerutdraget ska visas upp

Utredningens bedömning:

Den nuvarande regleringen att registerutdraget ska visas upp för den som erbjuder anställningen ska även fortsättningsvis gälla

Grundskolenämndens synpunkter:

Grundskolenämnden ställer sig positiva till förslaget

8.8 Tidsgränsen för hur gammalt registerutdraget får vara ska kortas

Utredningens förslag:

Det utdrag ur belastningsregistret som ska visas upp i samband med anställning, anlitande eller annat mottagande inom skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet ska vara högst sex månader gammalt. Det registerutdrag som ska visas upp av personer som är 15 år eller äldre och som är folkbokförda där pedagogisk omsorg ska bedrivas ska också vara högst sex månader gammalt.

Grundskolenämndens synpunkter:

Grundskolenämnden ställer sig positiva till förslaget. Det bedöms viktigt att arbetsgivaren får ett underlag som inte är för gammalt för att göra den lämplighetsbedömning som ska ske av den blivande personalen. Utrednings anser därför att det finns skäl att korta tidsgränsen för hur gammalt registerutdraget får vara. Enligt utredningens bedömning är det rimligt att tidsgränsen för hur gammalt registerutdraget får vara kortas från ett år till sex månader, i likhet med annan reglering på området

8.9 Undantaget från skyldigheten att visa upp registerutdrag ska tas bort – men det kommer att leda till betydande negativa konsekvenser

Utredningens förslag:

Undantaget från skyldigheten att visa upp registerutdraget vid förnyad anställning hos samma arbetsgivare inom ett år ska upphävas.

Utredningens bedömning:

Förslaget innebär en kraftigt ökad administrativ börda för huvudmännen. Det innebär även att möjligheten för huvudmännen att med kort varsel anställa eller anlita personal för tillfälliga anställningar kommer att försvåras avsevärt. Vi avråder därför regeringen

från att gå vidare med förslaget och bedömer att en förkortad frist för tillämpning av undantaget är en mer ändamålsenlig lösning.

Grundskolenämndens synpunkter:

I utredningens bedömning finns en alternativ lösning om förkortad frist av undantaget från ett år till sex månader. En sådan lösning skulle bidra till att stärka barnets och elevens skydd samtidigt som hänsyn tas till behovet av att behålla undantaget och inte leda till någon tung administrativ börda för huvudmännen. I många fall är det inte praktiskt möjligt att kontrollera registerutdrag vid varje tillfälle då vikarien påbörjar sitt arbete. Grundskolenämnden ställer sig positiva till utrednings bedömning av förslaget om förkortad frist av undantaget från ett år till sex månader och delar utredningens syn att det skulle vara svårt att se hur verksamheternas behov att lösa tillfälliga vakanser ska kunna tillgodoses om undantaget tas bort.

8.10 Misstankar om brott för vilket åtal har väckts ska ingå i registerkontrollen

Utredningens förslag:

Den registerkontroll som ska ske inför anställning i skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ska omfatta uppgifter ur misstankeregistret för brott där åtal har väckts. Utdraget ur misstankeregistret ska innehålla uppgifter om samma brott som framgår av ett utdrag ur belastningsregistret inför anställning. Utdraget ska vara högst sex månader gammalt. Detsamma ska gälla för den registerkontroll som ska ske av personer som är 15 år eller äldre och som är folkbokförda på den adress där pedagogisk omsorg ska bedrivas.

Grundskolenämndens synpunkter:

Utredningen föreslår att brott där åtal har väckts ska ingå i registerkontrollen. Den som ska anställas måste enligt förslaget lämna ett utdrag ur misstankeregistret och som får vara högst sex månader gammalt. Förslaget avser endast fall där åtal har väckts och förundersökningssekretess inte råder.

Förslaget har flera dimensioner att ta hänsyn till. Uppgifter ur misstankeregistret lämnas ut i andra sammanhang i offentlig verksamhet bl.a. en statlig eller kommunal myndighet som beslutar om anställning av personal inom psykiatrisk sjukvård, vård av utvecklingsstörda, vård av barn och ungdom eller tvångsvård av missbrukare, i fråga om den som myndigheten avser att anställa eller anlita som uppdragstagare. Utredningen Utökade registerkontroller vid anställning i kommun, Ds 2024:24 har haft i uppdrag att se över möjligheterna att kontrollera anställda och personer som erbjuds anställning eller uppdrag inom kommunerna mot belastningsregistret och misstankeregistret. Utredningen föreslår bl.a. att en kontroll ska göras mot misstankeregistret inför arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning samt inför arbete med barn.

Utöver ovanstående betraktas brottsmisstankar som särskilt integritetskänsliga. Det är vidare en viktig rättssäkerhetsprincip att var och en som blivit anklagad för brott ska betraktas som oskyldig till dess hans eller hennes skuld lagligen fastställts. Principen, som kallas för oskuldspresumtionen, återfinns bl.a. i artikel 6.2 Europakonventionen och artikel 48 EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Det finns skäl att anta att en arbetsgivare som får tillgång till uppgifter i misstankeregistret i praktiken kommer att behandla en arbetssökande som förekommer i registret som att den gjort sig skyldig till brott. Vid rekryteringar kan det leda till oönskade konsekvenser både för arbetsgivaren och den arbetssökande eftersom arbetsgivaren riskerar att inte anställa den som är mest lämpad för tjänsten.

Grundskolenämnden ställer sig positiva till förslaget med förbehåll för ett önskat skydd för den enskilde att uppgifter inte sprids samt att ett skydd för den enskilde att inte bli behandlad som att den blivit dömd skyldig till brott.

10.4 & 10.5

10.4 Det saknas tillräckliga skäl för att införa en registerkontroll under pågående anställning

Utredningens bedömning:

Det finns inte tillräckliga skäl för att införa en kontroll i belastningsregistret av redan anställda inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.

10.5 I enlighet med uppdraget lämnar vi förslag om belastningsregisterkontroll under pågående anställning

Förslag: Det ska införas en möjlighet – men inte någon skyldighet – för arbetsgivare inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet att genomföra belastningsregisterkontroller av redan anställda.

Bedömning: Eftersom det inte finns tillräckliga skäl för sådana kontroller avråder vi regeringen från att gå vidare med förslaget.

Grundskolenämndens synpunkter:

Utredningen avråder från att införa registerkontroll under pågående anställning då det inte finns tillräckliga skäl för sådana kontroller. När en medarbetare begår brott under sin anställning eller med anknytning till arbetsgivarens verksamhet kommer arbetsgivaren att få kännedom om detta. Om en anställd begår brott som saknar anknytning till arbetsgivaren krävs tungt vägande skäl för att avskeda, säga upp eller omplacera den anställde. Grundskolenämnden delar denna bedömning. Utredningen föreslår att en regel kan införas som ger arbetsgivaren möjlighet att införa en registerkontroll av redan anställda om regeringen vill. Utredaren avråder dock från det eftersom det saknas tillräcklig grund. Grundskolenämnden delar utredningens bedömning och ser inte något behov av att införa en regel med bakgrund av att information om att de anställda som har begått eller begår brott under anställningen

eller med anknytning till arbetsgivarens verksamhet kommer att komma arbetsgivaren till del.

14 Fler brott ska omfattas av domstolarnas skyldighet att underrätta Statens skolinspektion om domar i vissa brottmål

Utredningens förslag:

Domstolarnas skyldighet att underrätta Statens skolinspektion om domar i vissa brottmål ska utökas med brotten:

- grovt olaga tvång, människohandel, människoexploatering, olaga frihetsberövande, grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, grovt barnfridsbrott, hedersförtryck, äktenskapstvång, barnäktenskapsbrott, vilseledande till äktenskapsresa, grovt olaga hot, grov utpressning, rån, mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grov allmänfarlig ödeläggelse, hets mot folkgrupp och grov hets mot folkgrupp enligt brottbalken,
- brott mot lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott, • brott mot lagen (1982:316) om förbud mot könsstympning av kvinnor,
- vapenbrott, grovt och synnerligen grovt vapenbrott enligt vapenlagen (1996:67),
- grovt och synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- narkotikasmuggling, grov och synnerligen grov narkotikasmuggling, grov och synnerligen grov vapensmuggling samt grov och synnerligen grov smuggling av explosiva varor enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling,
- narkotikabrott, grovt och synnerligen grovt narkotikabrott mot narkotikastrafflagen (1968:64),
- dopningsbrott och grovt dopningsbrott enligt lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel, och
- grov olovlig befattningsmedel och sprit och grov olovlig försäljning av alkohol enligt alkohollagen (2010:1622)

Grundskolenämndens synpunkter:

Grundskolenämnden ställer sig positiv till förslaget med hänsyn till den skyldighet som finns för domstolar att underrätta Skolinspektionen om en legitimerad lärare eller förskollärare har dömts för brott i eller i samband med sin yrkesutövning eller i annat fall har dömts för vissa särskilt angivna brott. Rimligt att skyldigheten utökas med samma brott som föreslagna utökning av brott i belastningsregister.

Ordförande

Sara Wettergren (L)

Förvaltningsdirektör

Peter Lindberg

Lisa Stolpe (V) och Leia Wolke Wemmert (V) avser inkomma med ett särskilt yttrande, se bilaga 7.